

2022-06-09
A2022/00875

Arbetsmarknadsdepartementet

Diskrimineringsombudsmannen
Box 4057
169 04 Solna

Uppdrag om informationsinsatser om elevers skydd mot diskriminering respektive kränkande behandling

Regeringens beslut

Regeringen ger Diskrimineringsombudsmannen i uppdrag att genomföra särskilda informationsinsatser och ta fram ett lättillgängligt informationsmaterial till stöd för elever och vårdnadshavare.

Syftet med uppdraget är att samlat tillhandahålla och sprida information om barns och elevers skydd mot diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567) och kränkande behandling enligt skollagen (2010:800). Informationsmaterialet ska särskilt belysa vart barn, elever, vårdnadshavare eller den eller de vuxna som tar ett föräldraansvar för eleven kan vända sig om ett barn eller en elev utsatts för diskriminering eller kränkande behandling.

Diskrimineringsombudsmannen ska i uppdragets genomförande samverka med Barn- och elevombudet vid Statens skolinspektion. Myndigheten ska i uppdraget ha dialog med Barnombudsmannen, Myndigheten för delaktighet och elevorganisationer.

Diskrimineringsombudsmannen ska lämna en slutrapport av uppdraget senast den 1 november 2023 till Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet) med kopia till Barn- och elevombudet vid Statens skolinspektion.

Redovisningen av arbetet med uppdraget ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Skälen för regeringens beslut

Enligt artikel 2 i FN:s konvention om barnets rättigheter ska alla barn få sina rättigheter tillgodosedda och inget barn får diskrimineras. Att inte utsättas för diskriminering är en mänsklig rättighet. Diskriminering i skolan måste bekämpas och barn och elever ska ha tillgång till lika rättigheter och möjligheter.

I diskrimineringslagen finns bestämmelser om förbud mot diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Skyddet mot diskriminering omfattar bl.a. utbildningsområdet. I skollagen finns bestämmelser om förbud mot kränkande behandling.

I den nationella strategin för att stärka barnets rättigheter i Sverige (prop. 2009/10:232) betonas barnet som rättighetsbärare i de olika verksamheter som barnet möter. Barnets rättigheter ska tillgodoses, som medborgare, patient, konsument eller elev. Det ställer enligt strategin krav på att myndigheter, regioner och kommuner inom sina verksamhetsområden förmedlar och tillhandahåller anpassad information till barn om deras rättigheter och om hur rättigheterna kan tillgodoses.

Barn och elever har i dag inte tillräcklig kunskap om sina rättigheter. Det har framkommit vid ett antal sakråd med civilsamhällesorganisationer som hållits inom ramen för arbetet med att ta fram åtgärdsprogram mot olika former av rasism inom ramen för den nationella planen mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott. Det har bl.a. framhållits att det är svårt för barn som utsätts för rasism och diskriminering att veta vart de ska vända sig, särskilt när händelser sker i skolan eftersom det är otydligt om de ska vända sig till Diskrimineringsombudsmannen, huvudmannens klagomålshandling, Statens skolinspektion eller Barn- och elevombudet vid Statens skolinspektion. Problemet med att veta vart man kan vända sig lyfts även av Statskontoret i rapporten Klagomålshandlingen i skolan – Förslag till ett mer ändamålsenligt system. Vidare framgår att vissa elever och vårdnadshavare är mer benägna att framföra sina klagomål än andra, eller har bättre förutsättningar att göra det. Det gäller till exempel högutbildade vårdnadshavare och personer med svensk bakgrund.

Kunskapen hos berörda målgrupper om skyddet mot diskriminering och kränkande behandling i skolan behöver därför öka. Det är av avgörande vikt

att barn och elever som blivit utsatta för diskriminering eller kränkande behandling vet vart de ska vända sig för att få sina rättigheter tillgodosedda.

På regeringens vägnar

Johan Danielsson

Anna Schölin

Kopia till

Statsrådsberedningen, internrevisionen
Socialdepartementet/FST
Socialdepartementet/SOF stab
Finansdepartementet/BA
Finansdepartementet/ESA
Utbildningsdepartementet/GV
Utbildningsdepartementet/S
Kulturdepartementet/CSM
Arbetsmarknadsdepartementet/JÄM
Riksdagens arbetsmarknadsutskott
Riksrevisionen
Barn- och elevombudet vid Statens skolinspektion
Barnombudsmannen
Myndigheten för delaktighet
Statens skolinspektion